

ŠIAULIŲ APYLINKĖS TEISMAS

TEISMO VEIKLOS SRIČIŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS POŽIŪRIU VERTINIMO APRAŠYMAS

2021-09-01 Nr. VD-549(3.12)

Šiauliai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 5 punktu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodika (toliau – Metodika), patvirtinta Teisėjų tarybos 2012-10-12 nutarimu Nr. 13P-158-(7.1.2.) (su pakeitimais), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2020 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-184 patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo antikorupcinės programos įgyvendinimo priemonių planu 2021–2022 metams, Šiaulių apylinkės teisme (toliau – Teismas) 2021 m. III ketvirtį buvo atliktas korupcijos pasireiškimo teisme tikimybės nustatymas 2020 m. liepos 1 d.–2021 m. birželio 30 d. laikotarpiu.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2020 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. V-66 patvirtinta Antikorupcinė komisija (toliau – Komisija), kurią sudaro komisijos pirmininkas – teisėjas Martynas Galvičius ir 5 komisijos nariai: teisėjo vyresnioji padėjėja Ugnė Patkauskienė, teisėjo padėjėja Aiva Dulkienė, teisėjo padėjėja Aušra Žalinauskienė, vyriausioji specialistė Agnesa Obrikienė, raštinės skyriaus vyresnioji specialistė Justina Kybartaitė.

Vadovaujantis teismo pirmininko 2021 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-132, korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas dokumentų analizės būdu atliktas šiose veiklos srityse: dokumentų valdymas (bylų paskirstymas teisėjams (IT)), teismo finansų valdymas (tarnybinių ir netarnybinių automobilių naudojimas tarnybos reikmėms), viešųjų pirkimų organizavimas.

Vertinimas buvo atliktas, analizuojant, ar vertinamos sritys nuo 2021 m. liepos 1 d. atitinka Metodikos 12.1–12.7 punktuose nustatytą korupcijos pasireiškimo tikimybės vieną ar kelis kriterijus.

Bylų paskirstymas teisėjams (IT)

Ši Teismo veiklos sritis buvo vertinama praėjusiais metais, nustatyta, kad ji atitinka Metodikos 12.7 papunktyje numatytą kriterijų – kiti korupcijos rizikos veiksniai.

Vertinant nurodytą Teismo veiklos sritį pakartotinai, nustatyta, kad bylų paskirstymas teisėjams tikrinamuoju laikotarpiu Teisme buvo reglamentuotas Šiaulių apylinkės teismo bylų skirstymo teisėjams tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2020 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. V-24, kuris pakeistas Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2020 m. liepos 17 d. įsakymu V-83, 2021 m. kovo 17 d. teismo pirmininko įsakymu Nr. V-36, 2021 m. balandžio 15 d. teismo pirmininko įsakymu Nr. V-55 (toliau – Tvarkos aprašas).

Komisija, atsižvelgdama į praėjusiais metais atlikto vertinimo metu nustatytas aplinkybes, nekartoja ir nevertina Tvarkos aprašo punktų, kurie buvo įvertinti praėjusiais metais ir nėra pasikeitę galiojančioje Tvarkos aprašo redakcijoje. Papildomai pažymi, kad kaip ir praėjusio vertinimo metu, padaryta išvada, kad bylų paskirstymo teisėjams srityje nėra užtikrintos reikalingos LITEKO techninės galimybės, žmogiškasis faktorius bylų skirstymo procedūroje yra sąlygojamas objektyvių techninių priešasčių bei procesinių teisės normų, kuomet dėl Modulio funkcinio netobulumo Teismas yra priverstas įsikviesti į Modulio skirstymo procesą naudojant Teismo bylų skirstymo tvarkoje aiškiai reglamentuojamus privalomo priskyrimo ir atmetimo atvejus – „priežasčių šablonus“, todėl Teisme yra būtinas papildomų vidaus kontrolės priemonių vykdymas. Antikorupciniu požiūriu, svarbus veiksmų, nukrypstant nuo įprastinio tikimybinių skirstymo principo teismuose, vertinimas bei atsekamumo užtikrinimas. Antikorupciniu požiūriu svarbu pabrėžti, kad tik vienintelis bylų skirstymo proceso žingsnis – preliminarus protokolo generavimas, Moduliu atliekamas automatizuotu būdu. Visi kiti šios procedūros žingsniai, tai yra duomenų, reikalingų byloms paskirstyti, įvedimas ir

koregavimas, taip pat galimybė atmesti Modulio pasiūlytus teisėjus arba paskirti konkretų teisėją, Teisme atliekami rankiniu būdu.

Teisme atliekamas vidinis administravimas šioje srityje – vidaus kontrolės priemonės įtraukiamos į metinius organizacinės veiklos priežiūros planus, pvz. Teismo organizacinės veiklos priežiūros plano 2020 metams 2.10 punkte numatyta priemonė „Bylų priskyrimo teisėjams tvarkos, taikant informacines technologijas, patikrinimas“, kurios įgyvendinimo terminas 2021 m. vasario mėnuo. Ši priemonė buvo įgyvendinta 2021 m. sausio mėnesį, surašytas patikrinimo akto projektas, nustatyti priskyrimo teisėjui protokolų turinio trūkumai, tačiau jie nėra aktualūs vertinimui antikorupciniu požiūriu. Organizacinės veiklos priežiūros plano 2021 metams 2.10 punkte numatyta priemonė „Bylų ir ikiteisminio tyrimo veiksmų priskyrimo teisėjams tvarkos, taikant informacines technologijas, patikrinimas“. Šios priemonės įgyvendinimas numatytas atliekant patikrinimus metų ketvirčiais. Ši priemonė pirmą ketvirtį buvo įgyvendinta 2021 m. balandžio mėnesį, surašytas patikrinimo aktas, nustatyta priskyrimo teisėjui protokolų turinio trūkumų, tačiau jie nėra aktualūs vertinimui antikorupciniu požiūriu.

Teisme taip pat vykdytas išorinis administravimas, kurį atliko Šiaulių apygardos teismas, kaip aukštesnysis teismas vykdamas žemesniojo teismo administracinės veiklos priežiūrą. 2020 m. ir 2021 m. Šiaulių apygardos teismas atliko kompleksinius Teismo Kelmės rūmų ir Joniškio rūmų patikrinimus. Įgyvendinant Šiaulių apygardos teismo 2020 m. gruodžio 30 d. Teismo Kelmės rūmų planinio kompleksinio patikrinimo akto Nr. AP-91 išvadą ir rekomendacijas, Teismo pirmininko 2021 m. vasario 1 d. Nr. V-13 įsakymu inicijuoti Tvarkos aprašo pakeitimai, susiję su bylas skirstančių asmenų ir skirstymo kontrolę vykdančių asmenų funkcijų atskyrimu ir kitų bylų paskirstymo teisėjams tvarkos normų – bylų paskirstymo teisėjams centralizavimu. Teismo pirmininko 2021 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. V-55 pakeistas 2021 m. kovo 17 d. įsakymas Nr. V-36 „Dėl Šiaulių apylinkės teismo bylų paskirstymo teisėjams tvarkos aprašo patvirtinimo bei atsakingų asmenų už bylų teisėjams paskirstymą priskyrimo“, kuriuo Teismo raštinės skyriaus vedėjai, Teismo raštinės skyriaus patarėjai ir Teismo raštinės skyriaus Šiaulių rūmų vyresniajai specialistei nurodyta, vadovaujantis Aprašu, naudojant LITEKO bylų skirstymo modulį, skirstyti Teismo Šiaulių, Radviliškio, Pakruojo, Joniškio, Kelmės, Raseinių rūmų teisėjams civilines, baudžiamąsias, administracinių nusižengimų bylas bei ikiteisminio tyrimo dokumentus. Taip pat įgyvendinant rekomendaciją dėl didesnės apimties bylų skirstymo kontrolės priemonių taikymo į rengiamą Teismo 2021 metų organizacinės veiklos priežiūros planą įtraukta priemonė – kasketvirtinė Bylų priskyrimo teisėjams kontrolė, kiekvieno ketvirčio pabaigoje pasirinktinai patikrinant praeito ketvirčio vieno mėnesio bylų priskyrimą teisėjams, patikrinimą atliekant šiais aspektais: atostogų ir saugių laikotarpių suvedimas į LITEKO sistemą; privalomojo bylų skyrimo ir neskyrimo atvejų patikra, paskirti vykdytojai. Atliekant Teismo Joniškio rūmų kompleksinį patikrinimą buvo vertinamos bylų paskirstymo kontrolės priemonių apimtys ir efektyvumas, laikotarpiu nuo 2019-09-01 iki 2021-01-31. Padaryta išvada, kad bylos Teismo Joniškio rūmuose 2019 - 2021 metais (laikotarpis iki 2021-01-31) buvo skirstomos iš esmės nepažeidžiant Tvarkos aprašo, nustatyti nežymūs pažeidimai ir klaidos, taip pat keletas netikslumų įvedant skirstymui reikšmingus duomenis į LITEKO sistemą. Nurodyti pažeidimai nėra aktualūs vertinimui antikorupciniu požiūriu.

Vertinant bylų paskirstymo teisėjams veiklos sritį, taip pat svarbu pažymėti, jog įgyvendinant Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) teismuose 2019 m. liepos 31 d. atliktos korupcijos rizikos analizės išvadose pateiktus pasiūlymus, Teisme buvo priimtas svarbus pakeitimas, susijęs su viešųjų ir privačių interesų konfliktų kilimu, paskirstant bylas teisėjams. Tvarkos apraše nurodyta, kad nuo eiliškumo ir tikimybinio bylų skyrimo kriterijų gali būti nukrypstama ir tokiu atveju, kai bylos skyrimo metu nustatoma, kad pagal bylą inicijuojančiame dokumente nurodytų proceso dalyvių anketinius duomenis galimas teisėjo privačių interesų deklaracijoje nurodytų fizinių ar juridinių asmenų, su kuriais teisėjas deklaravo privatų ryšį, interesų konflikto situacijos, nagrinėjant bylas, atsiradimas. Nurodytais atvejais priimami Teismo pirmininko ar jo pavaduotojų sprendimai (patvarkymai). Galimo interesų konflikto įvertinimas Teisme bylų skirstymo procedūros metu bylas paskirstančių asmenų yra atliekamas, vadovaujantis Teismo pirmininko 2020 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-77 „Dėl privačių interesų patikros bylų skirstymo

teisėjams proceso metu“ patvirtintu sąrašu (įsakymo priedai). Vis tik, matyti, jog dėl objektyvių techninių priežasčių (LITEKO vis dar nėra susieta su PIDTIS sistema), galimo interesų konflikto įvertinimas teisme bylų skirstymo procedūros metu yra sąlygotas žmogiškojo faktoriaus. Iš to kas išdėstyta, Komisija daro tapačią išvadą kaip ir praėjusio vertinimo metu, kad viešųjų ir privačių interesų konflikto įvertinimas bylų skirstymo procedūros metu pasitelkiant subjektyvius žmogiškuosius išteklius, gali turėti neigiamą poveikį bylų skirstymo procedūros skaidrumui. Dėl LITEKO sistemos techninių galimybių trūkumo, nesant galimybių Teismui užtikrinti objektyvią viešųjų ir privačių interesų kontrolę paskirstant bylas, darytina išvada, jog bylų paskirstymo teisėjams srityje yra galimos silpnybės bei grėsmės kilti korupcijos prielaidoms, todėl Komisija pakartotinai sprendžia, kad korupcijos pasireiškimo tikimybės rizika vertinamoje srityje egzistuoja.

Praėjusiais metais atlikto vertinimo metu Komisija teikė rekomendacijas paskirstymo teisėjams srityje numatyti papildomą kontrolės procedūrą, t. y. numatyti bylų paskirstymo teisėjams tvarkos laikymosi, nukrypimo nuo bylų skirstymo modulio sudaryto teisėjų eiliškumo priežasčių tinkamo nurodymo patikrinimą. Ši priemonė įgyvendinama vykdant Teismo organizacinės veiklos priežiūros planą, Šiaulių apygardos teismo vykdyto kompleksinio patikrinimo metu įvertinta kaip efektyvi, todėl Komisija rekomenduoja tęsti šią kontrolės priemonę vertinamoje srityje.

Komisija nustatė, kad analizuojamu laikotarpiu šioje vertinamoje srityje nenustatyta, kad būtų padaryta arba galimai padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ar kitas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas. Teismo darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė, o taip pat ir vidaus kontrolės procedūros šioje srityje pakankamai reglamentuoti aukščiau paminėtuose teismo vidaus teisės aktuose, kuriuose buvo priimti aktualūs pakeitimai. Atlikus analizuojamos bylų paskirstymo teisėjams srities vertinimą komisija nustatė, kad korupcijos rizika šioje srityje yra valdoma ir galėtų būti pažeista tik esant nesąžiningiems atsakingų darbuotojų veiksams.

Paskirstant bylas, laikomasi įstatymų, yra priimti teisės aktai, būtini įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimui, veiksnių atlikimo tvarka yra skaidri, nes yra paskirti atsakingi asmenys, įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, terminai, nustatytos tvarkos nesuteikia bylas skirstantiems asmenims veikti savo nuožiūra. Darytina išvada, jog šioje veiklos srityje yra reglamentuotos skaidrios ir pakankamos procedūros, tačiau, Komisija, atsižvelgdama į STT teismuose 2019 m. liepos 31 d. atliktą korupcijos rizikos analizę, į tai, jog bylų paskirstymas teisėjams gali būti įtakotas žmogiškojo faktoriaus dėl šiame aprašyme aptartų priežasčių, sprendžia, jog bylų skirstymo srityje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė ir ši vertinama Teismo sritis atitinka Metodikos 12.7 punkto kriterijų (nustatomi kiti korupcijos rizikos veiksniai).

Teismo finansų valdymas (tarnybinių ir netarnybinių automobilių naudojimas)

Vertinant šią Teismo sritį nustatyta, kad tarnybinių ir netarnybinių automobilių naudojimas yra išsamiai reglamentuotas. Teisme tarnybinių automobilių naudojimo tvarką nustato Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2018 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. V-107 patvirtintas Tarnybinių lengvųjų automobilių ir netarnybinių automobilių naudojimo tarnybos reikmėms Šiaulių apylinkės teisme tvarkos aprašas (aktuali suvestinė redakcija nuo 2019 m. vasario 8 d., toliau šiame skirsnyje – Aprašas). Šią sritį taip pat reglamentuoja Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2019 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. V-53 patvirtintos Komandiruočių rengimo, jų išlaidų apmokėjimo Šiaulių apylinkės teisme taisyklės.

Aprašas yra parengtas vadovaujantis Teisėjų tarybos 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 13P-169-(7.1.2) „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių teismuose“ ir Teisėjų tarybos 2011 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 13P-163-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimo Nr. 13P-169- (7.1.2) „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių teismuose“ pakeitimo“; Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-156- (7.1.2) „Dėl kelionių automobiliais išlaidų apmokėjimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 524 „Dėl liudytojams, nukentėjusiesiems, ekspertams, specialistams ir vertėjams išmokėtinų sumų dydžio nustatymo ir apmokėjimo baudžiamajame procese ir administracinių teisės pažeidimų teisenoje tvarkos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2016 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 25 redakcija), ir Išlaidų, susijusių su civilinės bylos nagrinėjimu, dydžių ir jų išmokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 344 (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. 1R-231 redakcija) „Dėl išlaidų, susijusių su civilinės bylos nagrinėjimu, dydžių ir jų išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Aprašas yra įkeltas Teismo vidiniame interneto puslapyje. Apraše nustatytos teismo tarnybinių automobilių naudojimo, saugojimo, techninės priežiūros, remonto, naudojimo kontrolės, ridos ir degalų apskaitos, taip pat netarnybinių automobilių naudojimo tarnybos reikmėms tvarkos, darbuotojų atsakomybė už Aprašo nustatytos tvarkos pažeidimą.

Vertinamu laikotarpiu (2020 m. liepos 1 d. - 2021 m. birželio 30 d.) Šiaulių apylinkės teismui nuosavybės teise priklausė šie tarnybiniai automobiliai: „Nissan Primera“, pilkos spalvos, valstybinis numeris – AHL 359; FORD TOURNEO CUSTOM, pilkos spalvos, valstybinis numeris – LRE 490; „Peugeot 407“, pilkos spalvos, valstybinis numeris – FDC 382; „Peugeot 407“, pilkos spalvos, valstybinis numeris – EBD 296; „Skoda Octavia“, rudos spalvos, valstybinis numeris – JNN 907; „Skoda Octavia“, rudos spalvos, valstybinis numeris – BEV 202; „Volkswagen Passat“, pilkos spalvos, valstybinis numeris – CCL 457; „Volkswagen Sharan“, pilkos spalvos, valstybinis numeris – HHG 825.

Šiaulių apylinkės teisme yra reglamentuota, jog tarnybiniai automobiliai bet kuriuo paros metu, taip pat poilsio ir švenčių dienomis gali būti naudojami tik tarnybos reikmėms (Aprašo 14. punktas). Teismo pirmininko arba Teismo kanclerio skyrimu tarnybinius automobilius gali vairuoti tik darbuotojai, kurie turi galiojančius vairuotojo pažymėjimus, suteikiančius teisę vairuoti atitinkamos kategorijos transporto priemonę, yra pasirašytinai supažindinti su Aprašu (Aprašo 15. punktas). Teismo kancleris paskiria Ūkio skyriaus vedėją, o Teismo rūmuose ūkvedžius – vairuotojus, su kuriais yra pasirašytas susitarimas dėl finansinės atsakomybės, atsakingais už tarnybinių automobilių priežiūrą, naudojimą (ar tvarkingi spidometrai, ar degalų sunaudojimas atitinka nustatytas normas, o automobilių rida – nustatytą limitą, ir pan.), laikymą ir saugojimą (Aprašo 13. punktas). Nustatyta, kad tarnybiniai automobiliai darbuotojams, atliekantiems vairuotojų funkcijas, skiriami teismo pirmininko arba teismo kanclerio įsakymu, su kuriuo supažindinami pasirašytinai. Aprašo 9. punktas numato, kad tarnybiniai automobiliai atsakingiems darbuotojams turi būti perduodami vairuoti tik techniškai tvarkingi ir tinkami eksploatacijai. Tarnybinio automobilio perdavimas įforminamas perdavimo–priėmimo aktu (Aprašo 1. priedas), kuriame pasirašo teismo Ūkio skyriaus vedėjas, ar Atsakingas darbuotojas bei darbuotojas, kuris perima tarnybinių automobilių (Aprašo 17. punktas).

Tarnybinio automobilio gražinimas įforminamas perdavimo–priėmimo aktu (Aprašo 19. punktas), kuriame pasirašo darbuotojas, perduodantis tarnybinių automobilių, Ūkio skyriaus vedėjas ar Atsakingas darbuotojas. Atsakingas darbuotojas, paėmęs tarnybinių automobilių naudoti, yra atsakingas už jį nuo priėmimo iki perdavimo momento. Nuo tarnybinio automobilio priėmimo momento atsakingas darbuotojas privalo vadovautis Kelių eismo taisyklėmis, Vairuotojo saugos ir sveikatos instrukcija, Aprašu, kitais teisės aktais bei tarnybiniame automobilyje įrengtų specialių ryšio priemonių bei signalizacijos eksploatavimo taisyklėmis, nedelsdamas informuoti teismo atsakingą darbuotoją apie bet kokius tarnybinio automobilio techninius gedimus ar kitokius darbo sutrikimus, jeigu jų buvo (Aprašo 20. punktas).

Aprašo 21. punkte numatyta, kad įvykus tarnybinio automobilio vagystei ar vagystei iš tarnybinio automobilio, eismo įvykiui ar kitaip apgadinus tarnybinių automobilių, jį vairavęs atsakingas darbuotojas nedelsdamas apie tai turi pranešti teritoriją prižiūrinčiai policijos įstaigai, informuoti draudimo bendrovę, jeigu tai draudžiamasis įvykis, taip pat nedelsdamas žodžiu informuoti teismo Ūkio skyriaus vedėją ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną tarnybiniu pranešimu informuoti teismo kanclerį. Be to, atsakingas darbuotojas, pastebėjęs tarnybinio automobilio variklio, pavarų dėžės, stabdžių sistemos, vairo mechanizmo ar kitų gedimų, kurie gali kelti grėsmę eismo saugumui, praradus tarnybinio automobilio dokumentus arba raktus, privalo nedelsdamas apie tai pranešti teismo Ūkio skyriaus vedėjui ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną tarnybiniu pranešimu informuoti teismo kanclerį (Aprašo 22. punktas). Kaip įtvirtinta Aprašo 30.2 punkte, tarnybinių automobilių degalų poreikis apskaičiuojamas pagal nustatytus ridos limitus, faktines tarnybinių automobilių degalų naudojimo bazines normas ir degalų rūšis.

Patikrinta, kaip Šiaulių apylinkės teisme yra reglamentuota automobilių kelionės lapų

apskaitos tvarka. Ūkio skyriaus vedėjas ir kiti Atsakingi darbuotojai, kuriems patikėti Teismo tarnybiniai lengvieji automobiliai, privalo kiekvieną mėnesį atsiskaityti už degalų sunaudojimą Teismo Finansų ir apskaitos skyriui. Ūkio skyriaus vedėjas ir kiti Atsakingi darbuotojai kelionės lapuose privalo įrašyti: automobilio markę/modelį, valstybinį numerį, išvykimo ir grįžimo datą, išvykimo – atvykimo vietą, nuvažiuotą atstumą (km), kilometrų skaitiklio parodymus kelionės pradžioje ir pabaigoje, kelionės tikslą, išvykimą į kelionę pavedusį asmenį (pavedusio asmens pareigas, vardą, pavardę, parašą), automobilio naudotoją (pareigas, vardą ir pavardę, parašą), duomenis apie degalų suvartojimą (litrais) – degalų likutį laikotarpio pradžioje, kelionės metu piltų degalų kiekį, degalų likutį laikotarpio pabaigoje, faktinį degalų suvartojimą, suvartojimą pagal vadovo patvirtintą normą, ekonomiją ir poreikį. Kelionės lapą išrašęs Ūkio skyriaus vedėjas ar kitas Atsakingas darbuotojas kelionės lape privalo nurodyti savo pareigas, vardą ir pavardę ir jame pasirašyti, tiek priėmus techniškai tvarkingą automobilį, tiek baigus darbą. Darbuotojas, pasinaudojęs lengvuju tarnybiniu automobiliu, pasirašo įskaitomai atskirai už kiekvieną maršrutą (Aprašo 31. punktas).

Atsižvelgiant į poreikį, darbuotojams tarnybos reikmėms taip pat leidžiama naudoti ir netarnybinius automobilius, kurių naudojimo tvarka, kompensacija už degalų įsigijimą ir automobilio amortizaciją nustatyta Aprašo VII skyriuje bei Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) patvirtintose Kelionių automobiliais išlaidų apmokėjimo metodinėse rekomendacijose.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei atlikusi patikrinimą, komisija akcentuoja, jog analizuojamu laikotarpiu šioje vertinamoje srityje nenustatyta, kad būtų padaryta arba galimai padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ar kitas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas. Teismo darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė, o taip pat ir vidaus kontrolės procedūros šioje srityje pakankamai reglamentuoti aukščiau paminėtuose teismo vidaus teisės aktuose.

Vertinamu laikotarpiu tarnybiniai ir netarnybiniai automobiliai buvo naudojami laikantis teisės aktų reikalavimų, darbuotojų funkcijos, pareigos ir teisės, kontrolė šioje srityje yra pakankamai reglamentuota, automobilių naudojimo tvarkos pažeidimų, piktnaudžiavimo atvejų nenustatyta. Komisija nustatė, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje srityje yra labai maža ir neatitinka nei vieno iš Metodikos 12.1–12.7 punktuose numatytų kriterijų požymių.

Viešųjų pirkimų organizavimas

Vertinant šią teismo veiklos sritį nustatyta, kad teismo materialinį aprūpinimą ilgalaikiu turtu vykdo Nacionalinė teismų administracija. Šiaulių apylinkės teismas, vykdydamas mažos vertės pirkimus, vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 punktu ir Šiaulių apylinkės teismo kanclerio 2019 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. VK-13 patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo teisme tvarkos aprašu (toliau šiame skirsnyje – Aprašas). Aprašo III skyriuje numatytos pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės procedūros, pirkimų planavimo, pirkimo iniciavimo ir pasirengimo jam, pirkimo vykdymo, sutarties sudarymo ir vykdymo etapai. Šiaulių apylinkės teismo kanclerio 2019 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. VK-14 „Dėl Šiaulių apylinkės teismo viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento tvirtinimo ir viešųjų pirkimų komisijos skyrimo“ buvo sudaryta viešųjų pirkimų komisija, Šiaulių apylinkės teismo kanclerio 2019 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. VK-13 „Dėl Šiaulių apylinkės teismo viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo teisme tvarkos aprašo patvirtinimo, viešųjų pirkimų iniciatorių ir organizatoriaus skyrimo“ paskirti teismo darbuotojai, kurie atsakingi už viešųjų pirkimų inicijavimą, organizavimą, viešųjų pirkimų registro ir dokumentacijos tvarkymą. Asmenys, dalyvaujantys Mažos vertės viešųjų pirkimų teisme etapuose, turi pasirašyti nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą. Aprašo 8.3 punkte numatyta, jog pirkimų organizatorius, gavęs iš pirkimų iniciatorių poreikio sąrašus, juos patikrina ir, derindamas su Teismo finansų ir apskaitos skyriumi, parengia Biudžetiniais metais numatomų pirkti perkančiosios organizacijos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planą, kuris teikiamas tvirtinti Teismo kancleriui. Paraiška dėl suderinimo vykdyti Mažos vertės pirkimą pateikiama derinti/vizuoti Šiaulių apylinkės teismo finansų

ir apskaitos skyriaus finansininkui, vykdančiam išankstinę finansų kontrolę, bei Teismo kancleriui.

Be to, Teismo pirmininko įsakymais sudarytuose ir patvirtintuose Teismo administracinės veiklos priežiūros planuose 2020 ir 2021 metams numatytos priemonės, užtikrinančios Teismo finansų ir materialinių vertybių naudojimo skaidrumą bei apsaugą. Kaip viena iš priemonių numatyta, kad kas ketvirtį Teismo pirmininkui pateikiama Mažos vertės pirkimų procedūrų įgyvendinimo užtikrinimo kontrolės, pirkimų organizatorių vykdomų pirkimų kontrolės patikrinimo ataskaita bei pateikiama už einamuosius metus Teismo veiklos viešųjų pirkimų vykdymo, reprezentacinių išlaidų panaudojimo, turto nurašymo ir/ar likvidavimo srityse bei teismo materialiojo techninio aprūpinimo, sudarant geras darbo sąlygas teisėjams bei kitiems darbuotojams, patikrinimo ataskaita.

Komisija nustatė, kad viešieji pirkimai analizuojamu laikotarpiu planuoti, organizuoti ir vykdyti vadovaujantis Teismo kanclerio įsakymais tvirtinamais biudžetiniais metais numatomų pirkti ir perkančiosios organizacijos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planais, kuriuose nurodyti išsamūs planuojamų viešųjų pirkimų duomenys. Kiekvienais metais pagal patvirtintą formą Viešųjų pirkimų tarnybai teiktos viešųjų pirkimų, nurodytų Viešųjų pirkimų įstatyme, ataskaitos, pirkimų dokumentai užpildyti laiku, tinkamai užregistruoti biudžetiniais metais atliktų pirkimų registracijos žurnale ir įstaigos Ūkinių sutarčių registre UPS-525, laiku ir tinkamai paskelbtos sudarytos sutartys, laimėjusio dalyvio pasiūlymai ir šių sutarčių pakeitimai CVP IS priemonėmis. Atliekant pirkimus nebuvo viršytos pirkimams skirtos lėšos, kurios buvo nustatytos Biudžetiniais metais numatomų pirkti perkančiosios organizacijos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų plane.

Vertinant šią sritį korupcijos pasireiškimo tikimybės požiūriu, nustatyta, kad viešųjų pirkimų organizavimas Šiaulių apylinkės teisme yra detaliai reglamentuotas, sprendimų, kurie nesusiję su teisingumo vykdymu, kuriems nereikia kitos valstybės įstaigos patvirtinimo, nepriimama, nenaudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija, anksčiau veiklos trūkumų nustatyta nebuvo, kitų korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų nepadaryta. Atsižvelgiant į tai, Komisija nustatė, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė teismo viešųjų pirkimų organizavimo srityje yra labai maža ir neatitinka nei vieno iš Metodikos 12.1-12.7 punktuose numatytų kriterijų požymių. Komisijos narė, einanti vyriausiosios specialistės (darbu su viešaisiais pirkimais) pareigas, Agnesa Obrikienė nuo šios srities vertinimo nusišalino.

Atlikusi korupcijos pasireiškimo tikimybės Teismo nustatytose veiklos srityse vertinimą, Komisija padarė išvadą, kad:

1. Teismo veiklos sritis – bylų paskirstymas teisėjams (IT) – atitinka Metodikos 12.7 papunktyje numatytą kriterijų – kiti korupcijos rizikos veiksniai.
2. Teismo veiklos srityje – finansų valdymas (tarnybinių ir netarnybinių automobilių naudojimas) – neegzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nes minėta veiklos sritis neatitinka nei vieno Metodikos 12.1–12.7 punktuose nustatyto kriterijaus.
3. Teismo veiklos srityje – viešųjų pirkimų organizavimas – neegzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nes minėta veiklos sritis neatitinka nei vieno Metodikos 12.1–12.7 punktuose nustatyto kriterijaus.

Siekiant vertinamose srityse suvaldyti egzistuojančius korupcijos rizikos veiksniai:

1. Rekomenduotina ir toliau vadovautis Teismo veikloje taikomais teisės aktais, užtikrinti nuolatinę Teismo veiklos vertintose srityse stebėseną.
2. Siūlytina Teismo administracijai ir toliau vykdyti numatytą kontrolės priemonę bylų paskirstymo teisėjams srityje – atlikti Tvarkos aprašo laikymosi patikrinimus.

Komisijos pirmininkas

Martynas Galvičius